

Впровадження інтегрованого навчання в початкових класах в умовах реалізації НУШ

Клименко М.В.

Інтеграція є одним із провідних напрямків перетворень в новій українській школі і усунення протиріч між невпинно зростаючим обсягом знань та здатністю їх засвоєння. Інтеграція покликана сприяти подоланню фрагментарності та мозаїчності знань учнів, забезпечує оволодіння ними комплексними знаннями, системою універсальних людських цінностей, слугує формуванню системно-цілісного світогляду. Інтеграція здатна вирішити основні суперечності в освіті – протиріччя між безмежністю знань і обмеженими людськими ресурсами. Практична реалізація ідеї інтегрованого навчання матиме й додатковий ефект, що сприяє розвитку емоційно ціннісного ставлення дітей до навчання, оскільки діти краще розумітимуть навчальний матеріал саме на міжпредметній основі, на взаємозв'язках з повсякденною діяльністю людини, що є запорукою успішного формування не тільки предметних компетентностей учнів, але й ключових, зокрема, вміння вчитися та застосовувати набуті знання.

Поява інтеграції є результатом високого рівня реалізації міжпредметних зв'язків, що передбачає не тільки комунікацію між предметними галузями знань, а й встановлення глибинного зв'язку між ними. Інтеграція ґрунтується на загальних для кількох предметних галузей знань наукових ідеях, концепціях, що дають цілісне уявлення про людину, світ, культуру.

Метою інтегрованого навчання є:

- формування в учнів цілісного уявлення про навколишній світ, системи знань і вмінь;
- досягнення якісної, конкурентоздатної освіти;
- створення оптимальних умов для розвитку мислення учнів у процесі вивчення загальноосвітніх предметів і предметів професійно - теоретичного циклу;
- активізація пізнавальної діяльності учнів на уроці;
- ефективна реалізація розвивально-виховних функцій навчання.

Інтегрованим уроком називатимемо будь-який структурований урок, для досягнення мети якого використовуються знання, вміння та висновки інших предметних галузей знань. Інтегровані уроки доцільно проводити тоді, якщо зміст навчального матеріалу містить міжпредметні зв'язки, а головною метою такого уроку є опанування системою знань і цінностей, «занурення» в певну культурну епоху, діалог з нею, досягнення картини світу і людини в поняттях, символах, образах, моделях буття. Міжпредметні зв'язки та інтеграція змісту навчального матеріалу – це різні дидактичні поняття. Міжпредметні зв'язки передбачають короткочасне та фрагментарне перенесення інформації з одного предмета на інший. Як правило, вони є короткотривалими в часі. Інтеграція змісту навчального матеріалу під час уроку забезпечує більш високий рівень узагальнення і систематизації інформації, що сприяє кращому розумінню того матеріалу, що вивчається.

Окрім того, варто розрізняти **бінарні** та **інтегровані** уроки, які часто ототожнюються. **Бінарні** уроки – є різновидом інтегрованих. Методика бінарного уроку відрізняється від методики традиційного тим, що урок з деякої теми проводять два або більше викладачів. Етапи такого уроку не ізольовані один від одного, а органічно взаємопов'язані, пластичні та можуть переплітатися один з одним.

Вважаю, що найдоцільніше проводити інтегровані уроки з метою узагальнення і систематизації знань учнів в межах вивчення програмової теми (тип уроку – узагальнення і систематизація знань). Але, виходячи з досвіду, вибір типу уроку обумовлюється виключно метою і завданнями уроку. Тому інтеграція змісту навчального матеріалу може використовуватися на комбінованих уроках, уроках засвоєння нових знань, формування вмінь і навичок, застосування знань, умінь і навичок у навчальній діяльності (на практиці). З метою спрямування навчально-виховного процесу на формування в учнів цілісного світогляду засобами інтеграції навчальних дисциплін стараюсь використовувати міжпредметні зв'язки під час уроків систематично.

В. О. Сухомлинський писав: «Процес навчання буде легким, якщо це стане для дітей яскравим, захоплюючим, наповненим живими образами, звуками, мелодією те,

що дитина повинна запам'ятати перш за все». Інтеграція в початковій школі повинна мати кількісний характер: «Трохи про все». Діти отримують все нові і нові уявлення про поняття, систематично доповнюючи і розширюючи коло вже наявних знань. За допомогою інтегрованих уроків з'являються великі можливості розвивати в дитини інтелект, які в традиційному навчанні використовуються недостатньо.

З усього, що сказано, випливає висновок про те, що інтегровані уроки представляють собою досить складну систему. І для того, щоб ефективно, вдало, професійно використовувати їх на практиці, потрібно знати теоретичні аспекти інтегрованого навчання, а також засвоїти особливості їх використання в початковій школі, яких слід дотримуватися для того, щоб здійснити якийсь певний педагогічний задум.